

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринна 4, 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Замотеличення.

Львів, 29. березня 1927.

Українське громадське життя під Польщею все ще знаходиться у фазі замотеличення. Удар Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 був такий сильний і вимірний, так зненацька проти нас, що й досі частина нашого громадянства, як замотеличина, вертиться на одному місці, не знаючи, що з собою почати, кудю звернутися, що робити.

Наша передвоєнна, воєнна і повоєнна політика базувалася на орієнтаціях. Наші політики-спеси в передвоєнній добі звертали очі громадянства на конституційну Австрію, протиставляючи їй деспотичну царську Росію; у воєнному періоді ставлено перед наші очі «непобідну» центральну державу у протиположності антанті і Росії; в післявоєнній добі на ступінь нашого «спасителя» видвинено антанту, називаючи відданим нам прихильником то Англію, то Італію, то навіть Японію, які — мовляв — не люблять Польщі і з огляду на будучу (трего) Росію (покликуванюся при тому на тзв. льондонський протокол з 1915 р.) вирішати скібно-галицьку справу по лінії наших домагань. Орієнтаційна гіпноза на протязі двох десятих літ майже всецільо заваготила була над нашим громадянством, наносячи українській справі величезні шкоди, ведучи нас по орієнтаційному безпутті від одної катастрофи до другої.

Коли згадуємо про це, то не з метою робити закиди нашим політичним керівникам, нашим відповідальним політикам. Бо вони теж вперше найшлися були на широких, крутих і тернистих шляхах великої політики, яка вимагала небуденного знання, передумання всіх можливостей, у подробицях виробленого альяну, вичерпуючої підготовки сил, бистрої орієнтації і пригожих умов для здійснення наміченого плану. Не з метою дорікань і закидів згадуємо про це, тільки для ствердження фактів. Успіхи, хоч і перекладові, досягли ми тільки тоді, коли мали відвагу спертися на власні сили, коли в народній гуші викликали на поверхню життя власну енергію і динаміку. Так було на Вел. Україні в початках революції 1917. р., так було підчас протигетьманського повстання, так було в Галичині підчас перевороту 1918 р. Більшовики побідили своїх противників виключно тільки викликанням дрімучих в масах сил і піддержкою та побуджуванням зросту їх динаміки. На жаль, ми не вміли вдержувати викликаних сил у відповідному напруженні, не вміли поглиблювати їх динаміку, а через те впадали в одну катастрофу за другою. Керму над викликаними ким іншим силами обіймали орієнтаційні гіпнозери, нерішучі, з вічними сумні-

вами в душі, з якоюсь безосновною, наскрізь трансцендентальною вірою в прихильність чужих сил, а тимсамим в добрий кінець справи.

Та орієнтаційна гіпноза довела нас до того становища, в якому тепер находимось. Очевидно, це дуже дорога лекція, яка повинна була нас чогось научити. І справді здавалося, що після акту 14. березня 1923 звільна, але послідовно гіпноза уступає, що наше громадянство приходить до рівноваги, дивиться дійсності у вічі і в опертю на власні сили збирається шукати виходу зі страшного положення.

В створених умовах годилося перш усього розглянути загальне положення, холодно перевести оцінку і переорієнтувати дотеперішньої політики і почати підготовчу працю *ab ovo*, зберігаючи ідеальні, будуючі вартості веденої боротьби і достоїнство нації. Основою нашої політики в поворотній підготовчій стадії повинно бути не допустити до звязання вузлом приязни чи добросусідських відносин посідачів українських земель. На жаль, анархічні елементи, від яких аж кишить в нашій історії, дійсні чи мимовільні винуватники катастрофи або їх епігони, орієнтаційні гіпнозери не позбулися своєї недуги. Не лише не позбулися, але в останніх часах почали масову інфекцію її заразків. Після всіх хибних орієнтацій для роздвоєння національних сил, для розпорощення будучих елементів, в угоду всім ворогам українського народу видвилено четверту з черги (на протязі двадцятиліття) орієнтацію, а саме орієнтацію на більшовизм. Очевидно, для інфекції нової гіпнози наші орієнтаційники легкодушно і богохульно надуживають імени Рад. України, заслонюючи цим іменем службу чужим інтересам. Годиться при цій нагоді ще раз, може в сотий раз, зазначити, що Рад. Україна не є ідентична з більшовизмом, що на Україну, без огляду на її зверхню політуру, на Україну радянську чи яку-небудь іншу, орієнтується весь український народ, бо тим самим він орієнтується на себе самого, на власні сили. Сутністю, основним змістом Рад. України не є та чи інша влада, та чи інша політична або соціальна партія, тільки українська нація зі своїм Вчора, Нині і Завтра.

І тому всякі орієнтації на якісь сили — за винятком своєї власної — є аляцином, повторюванням помилок, які вже на нас пімстилися; є верстанням уже пройденої нами дороги. В нинішньому моменті треба нам не вишукувати нової орієнтації; не пускати орієнтаційну гіпнозу; не роздвінювати і розпорощувати народних сил, не викликувати примари отаманщини, непродуманими кроками не обєднувати посідачів українських земель; не замотеличувати громадянство, а за-

кусивши зуби і впершись всім організмом у власний ґрунт — працювати, єднати сили, творити нові позитивні вартості, підготовлюватися до зустрічі нових дій. Ф. Ф.

Тимчасове рішення.

Сенсаційне повідомлення „Giornale d'Italia". — Італійські махінації. — Югославія не бажає війни, але до неї готується. — Остаточний обрахунок.

(Від власного кореспондента.)

Білгород, 25. березня 1927.

Непорозуміння, які почалися між Італією та Югославією після альбансько-італійського пакту, розвивалися досить хутко і дійшли до того, що цими днями мало бракувало, щоб на берегах Адриатичного моря спалахнуло нове полум'я війни. Найбільше допоміг цьому „Giornale d'Italia", що в своїй кореспонденції детально повідомив про надзвичайні військові приготування Югославії, які ведуться під особистим керівництвом і доглядом самого короля. Мета цих приготувань — напад на Альбанію, а в звязку з цим, розуміється, і на Італію.

Знаючи війсьничу вдачу сербів, як і те, що військові замірюхи взагалі на Балканах дуже легко здійснюються, ця звістка звернула на себе загальну увагу. З приводу цього заговорили цілі шпальти газет, а між політиками заговорили про поважну загрозу мирові. Але ця сенсація, як і взагалі кожда, що виростає хутко до неймовірних розмірів, не менше хутко і зникає. Так приблизно було з „катастрофічним землетрусом у Югославії", так у значній мірі стоїть справа і з великим військовим приготуванням для нападу на Альбанію.

Кажуть люди, що у страху — очі великі. Ця приповідка в значній мірі може бути пристосована до поведінки фашистської Італії, яка готується до війни, побрязуючи весь час зброєю і роблячи все для того, щоб обтягнути Югославію залізним кільцем ворогів, — сама боїться збройної зустрічі зі своїм сусідом. Це з одного боку, а з другого — Італія наперед бажає, користуючись методами старої Австро-Угорщини, приготувати ґрунт на те, щоби власну аїну, відвальність за свої вчинки гарненько опісля звалити на іншого. Цим можна й пояснити всі ті алякуваті звістки про різні події в Югославії, які виходять з італійських джерел.

Уже в попередніх наших дописах ми писали про агресивні наміри Італії та зупинилися на нещирості різних „дружніх" відносин між нею та Югославією. Завдяки наївності бувшого міністра закордонних справ М. Бініча, Італія спокійно могла снувати свою павутину проти Югославії. Після оголошення альбансько-італійського пакту, імперіалістично-фашистська Італія вперше вичлило з мішка „дружніх сусідських відносин". Югославія почала очевидно тепер інтензивніше готуватися до можливого збройного нападу, лише для самоохорони, для власного забезпечення.

Цими днями югославський міністр закордонних справ Н. Періч з нагоди бюджетних дебят виголосив промову, в ко-

торій рішуче підкреслює миролюбивий настрій Югославії і згоду її пустити міжнародну комісію, яка проконтролювала б військові приготування на югославській границі. Це пропозиція не зустріло великого одушевлення в Італії, але примусило її знизити свій тон, змінити її спокійнішу, трагічну позу, в якій так за кохані істеричні італійці. Але справу анкету зустрінуто досить ворожо і в самій Югославії, лише з інших причин, а проводячи опозиційних партій у скупщині піднесли домагання дати пояснення та висловити думку, що анкетна комісія мусить переглянути не лише місцеві кордони, але також альбанські та італійські.

Та це лише домагання опозиції, з котрою міністр закордонних справ певно не буде дуже рахуватися, знаючи наперед, що Італія дійсно озброєна і маючи за собою могутнього спільника — Англію, на анкету ніколи не згодиться. Отже Югославія перенесе певно і що образу, це пониження, що його запропонувала сама, лише тому, що тепер вона дійсно бажає мира. Треба знати, що вона має нині тяжке становище завдяки ворожо настроєним сусідам та останньому звороту Румунії на бік Італії в подяку за Бесарабію. А головне, що вона ще не встигла добре приготуватися до війни.

Тому можна сподіватися, що подібних конфліктів та непорозумінь ще будемо мати досить і то в недалекому часі, аж поки не прийде нарешті до остаточного обрахунку на берегах Адриатичного моря. В. Анський.

Що це значить?

З приводу „заяви" о. Залітча.

Присилають нам з Яворова таку „заяву":

„Заявляю, що до партії УНС не належу. о. А. Залітча. Яворів, 26. березня 1927". Читаєш цю „дипломатичну" і питаєш себе: що це значить? Як то о. А. Залітча, старший священик, директор жіночої семінарії СС. Василішок в Яворові, педагог, що має формувати душі молодого покоління, впливати на кристалізацію характерів будучих учительок, ситити їм своїм прикладом, власними словами і ділами будувати для них непорушний закон етики і моралі, одинокий зі священників бере участь у хлібоїдському збіговіщі у Львові й опісля заявляє, що він до „партії УНС" не належить. Чи не виглядає це так, якби хтось допустився напр. крадіжки і прищипленим на горючому вичинку заявляв: я до злодійської організації не належу? Чи така заява дає йому основу далі знаходитися в рядах чесного громадянства?

Хлібоїди або „партія УНС" — як каже о. Залітча — є „найлегальнішою" — скажім — організацією під польським сонцем, але не звязуючи на те, вона ділає тайно, скрито, в азулах і закамарках, не лише не оголошує прилюдно, явко і славно місця і речення своїх зібрань, але навіть після відбутого збіговіща видає „комюнікат до преси", в якому не подає ані о'д його призначення. Тільки через не дискрецію чи хвалькуватість протегуючого хлібоїдщини „Дзєніка Львовського" ми довідалися про всіх тих „діячів", що затягувалися під прапор Даниловича, Сто-

Red. czas. „Dilo" Prz 128/27. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 65 (11033) z dnia 24. marca 1927 r. pod tytułem: „Żywo senacji" w ustępach a) między słowami „blizze" a „Dla nas", b) między słowami „dumny" a słowami „Dziś", c) między słowami „mieszkość" a „Tym samym", d) między słowami „sojmu" a „blizniuszcy", e) między słowami „naszli" a „represji", f) między słowami „naszli" a „Osiadali", g) „Te ce" do końca

artykułu zawiera znamienny zbrodni z § 65a uk. że zatem zarządzone przez Prokuraturę d. 23. marca 1927 r. w tym dniu wykonana konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. nakaz dalszego rozpozreczenia pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odwoławczy. Redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie umieszczał bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następną karę przewidzianą w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 l. j. zarządzenie za orzeknięciem na grzywnę do

400 zł. — Lwów, 25. marca 1927. — Hawe. Red. czas. „Dilo" we Lwowie, i. c. 131/27. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karowy orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 67 (11035) z dnia 26. marca 1927 pod tytułem: „Wkładają" w ustępie między słowami: „samowrząd i wiania" a słowami „Nasza" zawiera znamienny zbrodni z § 65 a ust. kar. i występuje z § 302 uk. że zatem zarządzone przez Prokuraturę dnia 25. marca 1927 r. konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i

wydał w myśl § 493 pk. nakaz dalszego rozpozreczenia tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieszczał bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następną karę przewidzianą w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 l. j. zarządzenie za orzeknięciem na grzywnę do 400 zł. p. — Lwów, dnia 25. marca 1927 r. Hawe.

